

Tandbørstning – Kat

Hvorfor: Fordi daglig tandbørstning kan forebygge plaque, tandsten og tandkødsbetændelse, og dermed spare katten for senere tand- og mundhuleproblemer med evt. smerter og andre følgesymptomer (spørg dyrlægen for uddybende forklaringer).

Hvor ofte: Dagligt. Man behøver kun børste tænderne 1 gang dagligt. Men tandbørstning 1-2 gange om ugen er næsten ligegyldigt.

Med hvad: Blød tandbørste af passende størrelse. Hundetandpasta kan bruges, hvis det øger interessen for proceduren fra kattens side, men vand er rigeligt.

Hvordan: Det bedste resultat fås ved samarbejde. En kat kan sjældent tvinges til noget, så det er vigtigt at katten føler den er herre over situationen, hvilket kan sikres ved at forstærke ønsket adfærd. Tilvænnning til proceduren må altså foretages i et tempo der passer katten. Følgende program skal tages med forbehold, da nogle dyr har brug for flere, og nogle for færre gentagelser, men en gylden regel er først at fortsætte programmet, når den aktuelle handling er en positiv oplevelse, som katten tager aktiv del i.

Derfor er det også vigtigt at starte proceduren på sunde tænder og gummer, så evt. smerter ikke gør det til en ubehagelig oplevelse. Eksisterer der allerede et problem, er det altså vigtigt at starte med passende tandbehandling, evt. i narkose, hos dyrlægen.

Det bedste hjælpemiddel er en godbid, der er eftertragtet. Er katten ikke madinteresseret, bør det overvejes, om den daglige fodringsprocedure i øvrigt er hensigtsmæssig (søg evt. rådgivning hos dyrlægen).

Katte der er på bestemte typer af diæt, kan i nogle tilfælde kun tilbydes deres fuldfoder, men dette kan også være belønning nok for mange af dem. Belønningen behøver dog ikke at være spiselig – mange katte sætter lige så stor pris på et stykke eftertragtet legetøj (hvis det i øvrigt ikke er til fri afbenyttelse), ros eller klap, eller adgang til en bestemt handling/leg.

Tilvænningsprogram:

1: Først tager du stilling til hvor proceduren skal finde sted i fremtiden. Det mest praktiske vil være at udpege et bestemt tæppe eller håndklæde til formålet.

Klædet bredes ud på gulvet, og når katten viser interesse for klædet kastes en godbid/belønning. Dette gentages nogle gange. Manglende interesse ignoreres, det er ikke meningen at katten skal lokkes eller bæres til klædet.

Efter nogle få minutter pakkes klædet væk igen, og proceduren gentages senere. Nu øges kravet langsomt, således at man til sidst kun belønner katten for at stille/sætte/lægge sig på klædet. Herefter tager man stilling til om man ønsker katten stående eller siddende under den fremtidige procedure, og katten belønnes så kun når den indtager denne stilling på klædet. Hver aktive seance bør kun tage nogle få minutter, hvorefter klædet lægges væk igen.

2: Når katten kommer løbende og indtager den ønskede stilling på klædet, hver gang dette tages frem, flyttes det op på et bord eller en plade, hvor man finder det praktisk at håndtere katten. Herefter foretages proceduren et par gange – stadig korte seancer.

3: Herefter gentages proceduren med tandbørsten i den ene hånd. Stryg nu katten langs mundvige/kinder et par gange før belønning. De fleste katte vil selv begynde at gnide kinden op af din hånd, men lad det ikke tage overhånd, husk at belønningen kun falder hvis katten forbliver i den ønskede stilling – uønsket adfærd ignoreres. Seancen kan evt. afbrydes og genoptages senere.

4: Det er nu tid til at skubbe kattens læber lidt til siden inden belønning. Protesterer den, ignoreres den og seancen afbrydes, tæppet pakkes væk, og du foretager dig noget andet/ignorerer katten. Prøv igen senere, men pas på ikke at presse katten denne gang.

Pas på du ikke holder hånden over kattens øjne eller fikserer dens hoved – det bryder de færreste katte sig om.

Når katten forventer at få skubbet læberne væk fra tænderne før der falder en godbid, kan du begynde at bevæge tandbørsten et par gange langs ydersiden af de forreste kindtænder inden belønningen falder.

Det er vigtigt at blive på dette trin til katten viser sig helt fortrolig med proceduren, og glæder sig til du skubber læben til side og børster let på kindtænderne i forventning om den kommende belønning.

Vægrer katten sig eller går, vender du dig væk, lægger tandbørsten og klædet på plads, og foretager dig noget andet/ignorerer katten, som naturligvis IKKE får belønningen. Herefter bevæger man sig et lille skridt tilbage i proceduren.

5. Når katten viser glæde og trykthed ved denne behandling kan den langsomt udvides til at omfatte hele rækken af kindtænder, herefter også den anden side – hjørnetænderne – fortænderne – og tænderne i undermundens.

Tyggeflader og inderside er det næsten umuligt at børste, men det er som regel heller ikke nødvendigt, da de fleste belægnings sætter sig på ydersiden af tænderne.

Når nu I er blevet rigtig dygtige, er det vigtigste sådan set at ejeren husker at belønne efter endt procedure hver gang, så katten ikke mister motivationen igen.

VIGTIGT – VIGTIGT – VIGTIGT: På intet tidspunkt vil tvang – hårde ord – eller kontante korrigeringer gavne proceduren, da katten meget gerne skulle forbinde seancen med velbehag. Klædet bør i øvrigt kun være inden for synsvidde når ejeren er opmærksom på at belønne katten for ønsket adfærd.

Lidt om godbidder: Bruges godbidder som belønning, kan man hos katte, der ikke er på specialdiæter ofte have succes med skinketern, fiskefrikadelletern, små stykker af tørret fisk eller bare små fuldfoderbidder, der smager og dufter lidt anderledes end det vanlige foder. Bidderne bør i øvrigt ikke være særlig store, blot en lille mundsmag.

Rigtig god fornøjelse.

Tekst: Dyrlæge Pernille Wennich